

JOSEP ESQUIROL I PÉREZ (1873-1931)

Josep Esquirol, autoretrat. / Arxiu Històric de l'Escala (AHE).

Josep Esquirol i Pérez va ser un emblemàtic fotògraf que va eternitzar l'Escala de principis del s. XX en imatges. Aquest personatge històric i d'adopció escalenca ocupa una posició cabdal en la nostra memòria col·lectiva perquè, més enllà de donar testimoni d'alguns dels fets més rellevants del nostre poble, com l'inici de l'excavació del jaciment d'Empúries o la portada d'aigües, va contribuir d'una forma essencial a la difusió i universalització dels paratges naturals i humans de l'Escala. En aquest sentit, la seva obra és un llegat holístic perquè té un interès històric, patrimonial, antropològic i cultural amb la qual avui ens és possible centrar les nostres mirades vers al passat. Efectivament, el sentit documentalista de les seves fotografies i col·leccions ens fan testimonis privilegiats d'una època i d'un temps que han esdevingut tant abastables com eterns gràcies a la seva figura.

BIOGRAFIA

Josep Esquirol i Pérez va néixer el 22 de setembre de 1873 a Barcelona al primer pis del carrer Girona núm. 51. El seu pare, també Josep Esquirol, tenia 42 anys quan el nostre biografiat va néixer i era natural de Vilanova i la Geltrú. La seva mare, 12 anys més jove que el seu cònjuge, es deia Paulina Pérez i era de Canàries¹. Josep Esquirol va desenvolupar bona part de la seva carrera a l'Escala, on s'hi va instal·lar en contraure matrimoni amb l'escalenca Francesca Alonso i Mornau. El matrimoni no tingué descendència. S'establí a l'Escala el 1898². Des de principis de la seva estada a l'Escala, Josep Esquirol va desenvolupar la seva carrera professional com a fotògraf si ens atenem a les informacions aparegudes en un article de *El Autonomista - el Suplemento Literario* del maig del 1908 en què el situa treballant a l'estudi del fotògraf Antoni Esplugas el 1900. Una altra característica del lloat fotògraf va ser la seva implicació i activisme dins la societat escalenca, com de seguida ho testimonia el setmanari *L'Olotí* del juny del 1899, en el que fent referència a la inauguració del "Centre Escalenc" parla de Josep Esquirol com a un membre molt actiu.³

De fet, l'article de *El Autonomista - el Suplemento Literario* destaca les principals raons per les quals Josep Esquirol era -i és- un cèlebre fotògraf "Lo que sobretot li ha donat un nom molt merescut es l'especialitat de fotografies directes de paisatges opulents, costums populars, aigües-moixos, cales fantàstiques, contrallums marevellousos, caps d'estudi, etc. Tracta els assumptes en artista i les seves postals, en que hi ha originalitat de selecció y gran cura d'execució. Figuren en les col·leccions dels bons aficionats". A més, destaca que és un autor que ha rebut el reconeixement, no només local, sinó també des de l'àmbit nacional: "Ha tingut premis en diferents concursos y exposicions, y aixís es conegut no sols en la comarca ampurdanesa sino en tota Espanya, estenent-se les seves relacions comercials de fotògraf a l'extranjer". Finalment, relaciona i identifica la seva labor com a fotògraf amb la del bon patriota: "Fa una tasca de patriota reproduint exquisitament els trossos de natura mes bells de la nostra terra"⁴.

BOTIGUER, FOTÒGRAF, REDACTOR I EDITOR

Josep Esquirol va obrir un estudi al carrer de la Torre i, alhora, va regentar una botiga al carrer Major al número 7 (avui conegut com el carrer Enric Serra). La botiga, que l'anunciava en la revista quinzenal *Costa Brava* -del qual n'era redactor i editor-, l'anunciava com a rellotgeria, òptica, joieria i fotografia⁵. El ventall de productes i articles que es podien adquirir a la botiga era divers i ampli. Anaven des de productes òptics, d'electricitat i peces de rellotge i de cotxes fins a ous, galls reproductors, postals, finques o antiguitats trobades al jaciment d'Empúries⁶. Fins i tot hi tenia un sortidor de gasolina de Petróleos Porto Pi⁷. Tots aquests productes, o la majoria dels quals, s'anunciaven a la revista quinzenal *Costa Brava*.

Mostres de la seva activitat comercial està en la *Costa Brava* que ell mateix redacta i edita. En ell sorgeixen notícies com ara: "Adquisició de terrenys.- Seguint l'efervescència que fa algun temps es nota per l'adquisició de terrenys d'Empúries,